

PEDAGÓGUS SZAKVIZSGA

SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése

pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzés

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése

magyarul: szakvizsgázott pedagógus

angolul: educational specialist

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe

pedagógusképzés

4. A felvétel feltételei

- a) Az alábbi alapképzési szakok (korábban főiskolai szintű képzések) valamelyikén szerzett oklevél: tanító, óvodapedagógus, csecsemő- és kisgyermeknevelő, konduktor, gyógypedagógus, vagy
- b) tanári oklevél.

5. A képzési idő, félévekben

4 félév, ebből 2 félév közös képzési szakasz, 2 félév szakirányú képzési szakasz

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma

Összesen 120 kredit (360 óra). Ebből 55 kredit a közös képzés tárgyaiból, 55 kredit szakirányú képzési tárgyakból, 10 kredit szakdolgozat.

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben:

A szakirányú továbbképzési szak képzési célja

a pedagógusképzésben szerzett ismeretekre és a köznevelésben, napközbeni gyermekellátásban szerzett tapasztalatokra épülően a köznevelés és a napközbeni gyermekellátás rendszerének, intézményrendszerének működésével, hatékony irányításával, fejlesztésével, az oktatás-nevelés-gondozás szabályozásának új követelményeivel és azok gyakorlati alkalmazásával, a pedagógus tevékenységével és az egyéni sajátosságokra érzékeny személyiségformálással kapcsolatos új ismeretek és kompetenciák fejlesztése a pedagógusok folyamatos szakmai fejlődésének támogatása érdekében.

A képzés során a pedagógus által elsajátítandó kompetenciák

a) tudása:

A szakirányú továbbképzési szakon végzett hallgató

- tisztában van a neveléstudomány és határtudományai legfontosabb és aktuális kutatási eredményeivel;
- ismeri szaktudománya, a neveléstudomány, a pszichológia és a szakmódszertan – pedagógiai munkája szempontjából releváns – eredményeit, összefüggéseit, különös tekintettel az önszabályozó tanulás, a differenciált fejlesztés, az adaptív nevelés-tanítás, az esélyteremtés és az együttnevelés legújabb pedagógiai megoldásaira;
- ismeri a reflektív gyakorlat önfejlesztésben betöltött szerepét, hatékony alkalmazásának eszközeit, eljárásait;

-
- rendelkezik a pedagógiai folyamatok tervezéséhez, szervezéséhez és értékeléséhez szükséges elméleti és módszertani ismeretekkel, beleértve a terület legújabb eredményeit is;
 - átlátja a szakmapolitikai fejlesztési irányokat, ismeri a közneveléssel, a kora gyerekkori neveléssel és intervencióval foglalkozó rendszerek fejlesztésének európai és világtendenciáit;
 - érti a korszerű információs és infokommunikációs eszközök pedagógiai alkalmazásának fontosságát, ismeri és aktívan használja a modern kommunikáció tereit, önfejlesztést támogató lehetőségeit;
 - érti és használja a neveléstudomány szaknyelvét;
 - Ismeri a pedagógusitevékenységét meghatározó jogi és szakmai dokumentumok strukturális és tartalmi követelményeit;
 - ismeri szaktudományában, valamint a neveléstudományban és társtudományában a megismerés alapelveit, a problémákhoz kötődő feltáró vizsgálatok módszereit;
 - ismeri a gyerekekkel, tanulókkal végzett vizsgálatok, kutatások etikai alapelveit;
 - Rendelkezik a szakmai fejlesztések előkészítéséhez, lebonyolításához szükséges ismeretekkel;

b) képességei:

A szakirányú továbbképzési szakon végzett hallgató képes

- értelmezni, saját és intézménye pedagógiai gyakorlatának fejlesztéséhez felhasználni szaktudományának, a neveléstudománynak és társtudományainak új eredményeit;
- a pedagógiai jelenségek és problémák saját intézményi kontextust is figyelembe vevő kritikus, több szempontú elemzésére;
- pedagógiai tevékenységére és annak eredményeire adekvát és differenciált szakmai szempontok mentén reflektálni, szakmai fejlődését irányítani;
- pedagógus-szerepének, feladatainak és szerepvállalásának újrafogalmazására a folyton változó környezetben;
- alkalmazni a szakemberek együttműködésének eredményes módjait, lehetőségeit;
- a főbb infokommunikációs technológiák és funkciók magabiztos használatára, hatékony alkalmazására;
- problémára orientált, helyi szintű feltáró vizsgálat tervezésére és lebonyolítására;
- a feltáró vizsgálat adatainak elemzésére, eredményeinek értelmezésére a tanítás-nevelés-gondozás hatékonyabbá tétele, önmaga és mások pedagógiai tevékenységének fejlesztése, valamint az intézményfejlesztés érdekében;
- gondolatait koherensen megfogalmazni, képes a szakmai terminológia használatára és rövidebb terjedelmű publikációk elkészítésére, előadások megtartására;
- a tanulás, fejlődés sajátosságainak ismerete alapján az adott gyermeki, tanulói sajátosságok figyelembevételével megfelelő oktatási-nevelési-gondozási feltételek megteremtésére, valamint egyéni tanulási és fejlődési utak támogatására;
- a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási szükségleteinek felismerésére, integrált és inkluzív nevelésének, oktatásának, a befogadó pedagógiai miliő jellemzőinek felismerésére;
- szakmáját meghatározó dokumentumokat és jogszabályokat értelmezni;
- az intézmény szervezeti működésének kritikai elemzésére;
- szakmai közösségeiben az együttműködő tanulásra, fejlesztésre.

Személyes adottságok, készségek, attitűdök

A szakirányú továbbképzési szakon végzett hallgató attitűdje:

- fontosnak tartja szakmai munkájában a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó problémák figyelembevételét, és magáévá teszi a méltányosság szemléletét;
- törekszik a széles körű szakmai együttműködésre, a problémahelyzetek nyitott és elemző megközelítésére;
- szakmailag megalapozott kritikai szemlélettel rendelkezik, és elkötelezett a tényeken alapuló szakmai elemzések iránt;
- szakmai felkészültsége és tevékenysége fejlesztése érdekében igénye van a folyamatos önreflexióra, a szakmai önfejlesztésre és megújulásra;
- elkötelezett a folyamatos szakmai fejlődés terén, törekszik a szakmáját, szakterületét érintő kérdések folyamatos követésére, ezért különösen nyitott az új szakmai eredmények megismerésére, munkájában való hasznosítására és azok értékelésére;
- nyitott a tudásmegosztáson alapuló közösségi/szervezeti tanulás iránt, részt vesz a szakmai szervezetek, csoportok tevékenységében;
- elkötelezett intézményének, szakmai közösségének folyamatos fejlesztése mellett. Motivált, kezdeményező innovatív fejlesztésekben, kezdeményező szerepet vállal intézményében.

Az ismeretek alkalmazása a gyakorlatban

A szakirányú továbbképzési szakon végzett hallgató autonómiája és felelőssége:

- reálisan méri fel saját szakmai lehetőségeit és hiányosságait;
- kezdeményező szerepet vállal a jelenségek megértésében, a felelős gondolkodásra ösztönzésben. Saját tevékenységeiben, döntéseiben a szakmai szempontokat juttatja érvényre;
- megbízható szakmai partner a különböző együttműködésekben;
- felelősséget vállal munkatársai, szakmai közössége fejlődésének támogatásáért.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és a főbb ismeretkörök-höz rendelt kreditérték

Kötelező ismeretkörök: összesen 55 kredit

- *Közigazgatási vezetési ismeretek: 4 kredit*
Magyarország alkotmányos alapjai, a közigazgatás felépítése és működése, alapvető államháztartási ismeretek, a közigazgatási eljárás szabályai az oktatáshoz-neveléshez-
gyermekellátáshoz kapcsolódó ügyekben.
- *A nevelési-oktatási intézmény mint szervezet: 4 kredit*
A köznevelési intézmények működése és annak jogi szabályozása, , szervezeti kultúra, az intézmény vezetése, intézményszintű tervezés, információáramlás, kommunikáció; innováció és szervezetfejlesztés, az intézmény képének tudatos alakítása.
Az intézmény és környezete: fenntartói jogok és kötelezettségek, (kis)tértségi, szakmaközi együttműködés lehetőségei és keretei, a családdal való kapcsolattartás való együttműködés és intézményes formái;
- *A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága: 6 kredit*
Az eredményesség-hatékonyság-sikeresség mutatói, mérési lehetőségei; mérési-értékelés-ellenőrzési folyamatok a köznevelésben-gyermekellátásban, a pedagógusi munka értékelése, a gyermekek-tanulók fejlődésének, tanulásának nyomon követése és

értékelése; a minőségfejlesztés módszerei; a pedagógusi, tanulói és szülői szerveződések; szervezeti tanulás.

– *A pedagógus a nevelési-oktatási intézményben: 18 kredit*

A pedagógus szerepei, munkatevékenységei; pedagógiai folyamat tervezése, az intézményi feladatok megszervezése, szakmai együttműködés; szakmai önismeret és önreflexió a pedagógiai gyakorlatban; a pedagógusok mentálhigiénéje, konfliktusok és kezelésük; a pedagógus tevékenységét segítő új eljárások, módszerek, technikák; feltáró vizsgálatok tervezése, módszerei.

– *Sajátos pedagógiai, pszichológiai ismereteket és módszereket igénylő személyek, illetve csoportok nevelése-oktatása: 21 kredit*

Az integráció és szegregáció kérdései: hátrányos megkülönböztetés, az esélyegyenlőség elve, fenntartói megoldások az integrációra, szektorközi együttműködés. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek. A hátrányos helyzetű gyermekek. Egészségnevelés, egészségfejlesztés, mentálhigiéné, drogmegelőzés. Multikulturális nevelés. Az élethosszig tartó tanulás, felnőttoktatás.

– *Szabadon választható tárgyak: 2 kredit*

Választáson alapuló ismeretkörök: összesen 55 kredit

- Az iskolai oktatás 5–6. évfolyamán a nem szakrendszerű oktatás feladatainak ellátására felkészítés
- Iskolai nevelési és szociálpszichológiai ismeretek
- Az inklúzió pedagógiája
- Iskolai szabadidős programok
- Preventív és korrekatív pedagógia, pszichológia
- A történelem és történettudomány
- Mentori, vezetőtanári feladatokra való felkészítés
- A lelki, fizikai egészség megőrzésének és fejlesztésének elméleti és gyakorlati kérdései az iskolában
- Zenei munkaképesség-gondozás
- Könyvtár-pedagógia
- Szakképzés, szakképzésfejlesztés
- Diáktanácsadás
- Család- és gyermekvédelem
- Tehetséggondozás, tehetségfejlesztés
- Tantárgy-pedagógiai kérdések az iskolai gyakorlatban (szakképzettség szerint differenciált szaktudományi és szakmódszertani ismeretek, a tantárgy megjelölésével)
- Gyakorlatvezető óvodapedagógus
- Gyakorlatvezető tanító (a modul felvételének feltétele 5 év általános iskolai gyakorlat)
- Fejlesztő, differenciáló pedagógia
- Mérési-értékelési feladatok
- Oktatási egyenlőtlenségek és korai iskolaelhagyás

9. A szakdolgozat (portfólió) kreditértéke: 10 kredit

10. A képzés tanterve

10.1. A közös képzés kötelező részének tanterve (I–II. félév)

Kód	Tantárgynév	I. félév			II. félév		
		Óra- szám	Számon- kérés	Kredit	Óra- szám	Számon- kérés	Kredit
1) Közigazgatási vezetési ismeretek							
SZAG144	1. Közigazgatási és államháztartási ismeretek	15	koll	4			
2) A nevelési-oktatási intézmény mint szervezet							
SZSZV144	1. Szervezetfejlesztés és vezetési kultúra				15	koll	4
3) A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága							
SZIN144	1. Intézményértékelés és a tanulói, tanári munka értékelése	10	gyj	3			
SZMI212	2. Minőségellenőrzés, minőségértékelés, minőségfejlesztés	10	koll	3			
4) A pedagógus a nevelési-oktatási intézmény szervezetében							
SZEU144	1. Európai oktatásügyi integrációs folyamatok				10	koll	4
SZPF244	2. Pedagógiai folyamat-tervezés és –szervezés				10	gyj	3
SZTI144	3. Tanügy-igazgatási és jogi ismeretek	10	koll	4			
SZIK144	4. Intézmény és környezete	10	gyj	3			
SZT244	5. Szakmai önismeret				15	gyj	4
5) Sajátos csoportok nevelése, oktatása							
SZESZF144	1. Esélyegyenlőség, szektorközi együttműködés, fenntartói megoldások	15	gyj	4			
SZME144	2. Egészségpszichológiai és az egészségre nevelés kérdései	15	gyj	4			
SZSP211	3. Sajátos nevelési igényű gyerekek nevelése, oktatása				15	koll	4
SZGY244	4. Gyermek- és ifjúságvédelem, hátrányos helyzet kezelése				15	gyj	5
SZFE244	5. Az élethosszig tartó tanulás, a felnőttoktatás kérdései				10	gyj	4
SZSZBV244	Szabadon választható				5	gyj	2
	Összes óra	85			95		
	Összes kredit			25			30
	Összes gyakorlat		4			5	
	Összes kollokvium		3			3	

10.2. A választható ismeretkörök tanterve (III–IV. félév)

a) A pedagógusképzésben szerzett szakképzettség szerint differenciálva az új szaktudományi és szakmódszertani ismeretek, illetve az adott pedagógusi feladatok ellátásához szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket megerősítő, elmélyítő, felfrissítő ismeretek, a szakhoz kapcsolódó megszerzett tudás, készségek és képességek továbbfejlesztése:

- Biológia
- Etika
- Fizika
- Földrajz
- Francia nyelv
- Hon- és népismeret
- Informatika
- Kémia
- Közösségi művelődés
- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Német nyelv és irodalom
- Történelem
- Vallástudomány

b)

- Családi életre nevelés
- Felnőttoktató
- Közoktatási vezető
- Mentálhigiéné
- Mentori, vezetőtanári feladatokra való felkészítés
- Mérési-értékelési feladatok
- Tehetséggondozás, tehetségfejlesztés

11. Záróvizsga

A szakdolgozat:

- a specializáció szerinti képzési szakasz ismeretköreiből a szakfelelős által jóváhagyott témából kell készíteni.

A záróvizsga:

- A záróvizsgára bocsátás feltétele: a tantervben előírt számú vizsga és gyakorlati jegy megszerzése, valamint a szakdolgozat benyújtása.
- A záróvizsga részei: a záróvizsga főbb részeit az egyes szakirányok határozzák meg. A záróvizsgán a benyújtott szakdolgozatot is meg kell védeni.
- A záróvizsga eredménye (oklevél minősítése): a záróvizsgán kifejtett tételre kapott érdemjegy és a szakdolgozat érdemjegyének számtani átlaga.
- A záróvizsga bizottság a témavezető előzetes értékelése és a szakdolgozat védelme alapján megállapítja a szakdolgozat érdemjegyét. A záróvizsga bizottság egy összesített érdemjegyben értékeli a vizsgázó feleletét.

12. A korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámításának rendje (tantárgyelfogadás)

Bármely felsőoktatási alapképzésben vagy továbbképzésben szerzett kredit elismerhető, ha a kreditátváltás általános szabályai szerint egyenértékesíthető jelen szakvizsgás képzés valamely tantárgyával.

MENTÁLHIGIÉNÉ

Tantárgykód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
A. Társadalomismeret és személyiséglélektan						
BTMH100	Szocializáció	15	koll	4	–	3.
BTMH101	Személyiséglélektani alapok	10	koll	3	–	3.
B. Mentálhigiéné stúdiumai						
BTMH105	Alkalmazkodási zavarok gyermekkorban	10	koll	5	–	4.
BTMH106	Alkalmazkodási zavarok felnőttkorban	10	koll	5	–	3.
BTMH107	A deviáns viselkedés	10	gyj	4	–	4.
C. Mentálhigiéné stúdiumai és személyiséglélektan						
BTMH109	Mentálhigiéné I.	15	koll	7	–	4.
D. Önismeret és tevékenység kísérés						
BTMH115	Önismereti és személyiségfejlesztő csoport I.	50	aláírás	15	–	3.
BTMH116	Önismereti és személyiségfejlesztő csoport II	50	aláírás	15	–	4.
F. Tevékenység kísérés						
BTMH130-K10	G. Szakdolgozat			10	–	4.